

A Magyar Nemzeti Bank Környezetvédelmi Nyilatkozatának

2019. évi frissítése

Tartalom

1. Bevezetés
2. Környezeti Politika
3. A Környezeti teljesítmény alakulása
4. Célok és a programok megvalósulásának áttekintése
5. Hitelesítési záradék

Intézményi adatok

Intézmény neve: Magyar Nemzeti Bank
Intézmény székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.
Létszám (2017. 12. 31. záró): 1407 fő
Alapítás dátuma: 1924
Tevékenység: jegybank
Intézmény telephelyei:
MNB Székház: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.
Logisztikai központ: 1239 Budapest, Európa utca 1.
Krisztina körúti telephely: 1013 Budapest, Krisztina körút 39.
Kapcsolattartó: Fekete Gábor
e-mail: feketeg@mn.b.hu
Telefon: +361/428-2600/1584-es mellék
Fax: +361/429-8000

1. Bevezetés

ELŐSZÓ

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) 2017-ben felülvizsgálta és megújította Környezeti Politikáját és kialakította középtávú Környezetvédelmi Stratégiáját. A stratégia megvalósítását a Környezetvédelmi Program támogatja, melynek végrehajtásával tovább javul az MNB épületeinek környezeti teljesítménye, illetve mérséklődnek a készpénzgyártási tevékenységhez kapcsolódó környezeti terhelések.

A Magyar Nemzeti Bank vezetése elkötelezett a környezettudatos működés megvalósításában. Ezen az úton jó alapot biztosít az MNB-ben 2011-ben bevezetett Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszert (a továbbiakban: KÖVHIR), amelynek alapjául az Európai Parlament és a Tanács 1221/2001/EK, illetve az azt módosító 2017/1505 EU rendeletében szabályozott ún. EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) szolgál. A rendszer továbbfejlesztésével kapcsolatos vizsgálatok 2017-ben megtörténtek, melynek eredményeképp a készpénzgyártásban érintett leányvállalatainknál is bevezetésre került az EMAS rendszer, a Pénzjegynyomda Zrt. és a DIPA Diósgyőri Papírgyár Zrt. is megszerezte 2017-ben az EMAS tanúsítványt. Az EMAS tanúsítványt a Magyar Nemzeti Bank és az említett két leányvállalat is sikeresen megújította 2018-ban.

2018-ban tovább folytatódott a középtávú Környezetvédelmi Stratégia megvalósítását támogató Környezetvédelmi Program végrehajtása. A készpénzellátási lánc környezettudatos fejlesztése kapcsán kialakított modell alapján az 1000 bankjegyre jutó CO₂ kibocsátást folyamatosan számszerűsítjük és elemezzük.

A környezettudatos működést előmozdító jövőbeni kezdeményezések során is azt az alapelvet követjük, hogy az MNB-ben a „jó gazda” gondosságával, a közpénzek hatékony felhasználását szem előtt tartva szülessenek döntések. Ehhez az alapelvekhez ragaszkodtunk az MNB Környezeti Politikájának megalkotásakor és a környezetvédelmi programunk kialakításánál és e szerint járunk el a program megvalósítása során is.

dr. Matolcsy György

ÁTTEKINTÉS

A Magyar Nemzeti Bank jelen Környezetvédelmi Nyilatkozattal tájékoztatja az érintett feleket és a közvéleményt az MNB 2018. évi környezetvédelmi tevékenységéről, valamint a környezeti teljesítményéről. A Környezetvédelmi Nyilatkozat az érdeklődők számára az MNB honlapján (<https://www.mnb.hu/a-jegybank/informaciok-a-jegybankrol/a-felelos-jegybank/kornyeztiranyitasi-rendszer>) érhető el.

Az MNB környezetirányítási rendszerét, a KÖVHIR-t 2011-ben vette nyilvántartásba az EU, ugyanebben az évben került hitelesítésre az MNB Környezetvédelmi Nyilatkozata. A Környezetvédelmi Nyilatkozat hitelesítését az Európai Parlament és a Tanács 1221/2009/EK, valamint a 2017/1505/EU rendeletében (Eco-Management and Audit Scheme, a továbbiakban: EMAS rendelet) meghatározott akkreditációval rendelkező auditor végezte, a rendeletben meghatározott követelmények alapján. 2017-ben az MNB felülvizsgálta és aktualizálta Környezetvédelmi Stratégiáját és a harmadik (3 éves) EMAS ciklus kezdetével elkészítette 2017. évi Környezetvédelmi Nyilatkozatát, amelyet hitelesítését követően a honlapján közzé tett.

Jelen Környezetvédelmi Nyilatkozat a harmadik EMAS hitelesítési cikluson belüli második frissítés, amely kiegészítő adatokat közöl a 2018. évi tényleges környezeti teljesítményről. A Magyar Nemzeti Bank környezetvédelmi tevékenységéről átfogó kép a 2017. évi Környezetvédelmi Nyilatkozattal együtt kapható.

Jelen Környezetvédelmi Nyilatkozat az EMAS rendeletben meghatározott követelmények figyelembevételével készült, amely alapján egy új, konszolidált Környezetvédelmi Nyilatkozat kiadása legközelebb 2020-ben esedékes.

2. Környezeti Politika

A Magyar Nemzeti Bank Környezeti Politikája 2017-2019

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban MNB) a társadalmi felelősségvállalási stratégiájában kinyilvánította a környezet iránt érzett felelősségét is. E felelősségtől vezérelve alkotta meg a Bank a Környezeti Politikát és egyben elkötelezi magát a környezeti teljesítmény folyamatos javítása mellett.

A környezeti teljesítmény javítása érdekében az MNB Környezetközpontú Irányítási Rendszert működtet, melynek alapjául az Európai Parlament és a Tanács 1221/2009/EK rendelete (az EMAS rendelet, Eco-Management and Audit Scheme) szolgál. Az MNB gondoskodik a rendszer hatékony működéséről, fejlesztéséről.

Alapelvek

- A Bank korszerű, nemzetközi szinten is elismert környezetvédelmi gyakorlatot folytat, különböző nemzetközi környezetvédelmi tanúsítványok megszerzésén és folyamatos megújításán keresztül a szervezeti kereteken túlmutató, az intézményi példamutatást reprezentáló programokat működtet, melyek egyúttal az MNB társadalmi presztízsét is emelik.
- A környezeti politika megvalósítása során az MNB cselekvéseit alapvetően a közpénzekkel való gazdálkodás felelőssége, mint társadalmi elvárás határozza meg, az elért eredmények fontos szerepet játszanak az érintettek felé történő példamutatásban.
- Az MNB teljes mértékben eleget tesz a környezetvédelmi jogszabályi kötelezettségeinek, lehetőségeihez mérten, azokon túlmutató célokat tűz ki.
- Az MNB arra törekszik, hogy a működésével összefüggő környezeti terhelés a lehető legkisebb mértékű legyen.
- Az MNB fontosnak tartja a környezettudatos működés folyamatos fejlesztését és az új lehetőségek feltárására, alkalmazására törekszik.
- Az MNB ösztönzi munkatársai környezettudatosságát, környezeti felelősségvállalását és különös figyelmet szentel a munkába járás környezetbarát formáinak ösztönzésére.

Környezeti hatások értékelése

Környezeti célok, célkitűzések meghatározásának és értékelésének kereteit az EMAS rendelet alapján kialakított Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési rendszer (KÖVHIR) adja. Ebben a keretrendszerben azonosításra és értékelésre kerülnek a Bank működésének releváns környezeti tényezői.

Környezetvédelmi tevékenység fókuszterületei

Az MNB fő környezetvédelmi stratégiai irányvonala az alábbi területeket érinti:

- Az MNB törvényben rögzített feladatai ellátásához szükséges épületek környezettudatos fejlesztése.
- A magyarországi készpénzellátási lánc környezeti teljesítményének javítása.

Környezeti célkitűzés

Az MNB működéshez kapcsolódó környezeti tényezők és környezeti hatások értékelése alapján kerültek meghatározásra a környezeti teljesítmény javításának fő elemei:

1. Energiahatékonyság növelése (energiafogyasztás csökkentése, megújuló energia alkalmazása), energiatudatosság fejlesztése (szemléletformálás).

2. Levegő, mint környezeti elem védelmének növelése (a zaj, por, CO2 terhelés csökkentése).
3. A víz, mint alapvető létfontosságú környezeti elem védelme (víztakarékos berendezések alkalmazása).
4. Korszerű hulladékgazdálkodás megvalósítása, fejlesztése (irodai hulladék mennyiségének csökkentése, hulladékszállítás költségeinek csökkentése).
5. Munkatársak közlekedési módjában a környezetbarát formák ösztönzése.

Szemléletformálás

A Környezeti Politika az MNB minden munkavállalója számára iránymutató. Az MNB felső vezetése minden munkavállalótól elvárja, hogy a környezeti politika megvalósításában és környezeti célkitűzések elérésében aktívan közreműködjön. A munkavállalók környezettudatos szemléletének és a környezet iránti felelősségérzetének formálását, fejlesztését az MNB biztosítja.

Partnerek és szállítók

Az MNB mellett partnerei számára is igyekszik fontossá tenni a környezetvédelem ügyét. Az MNB számára fontos, hogy telephelyein munkát végző szerződéses partnerek is elkötelezettek legyenek a környezetvédelem ügye iránt és hogy tevékenységüket a környezetvédelmi jogszabályok teljes körű betartásával, az MNB belső szabályainak és elvárásainak megfelelően végezzék. Az MNB a beszerzési eljárásai során a környezettudatos szempontok érvényesítésére törekszik.

Kommunikáció, transzparencia

A Környezeti Politikát a Magyar Nemzeti Bank elnöke hagyja jóvá. A Központi beszerzési és üzemeltetési igazgatóság gondoskodik arról, hogy az nyilvános, bárki számára hozzáférhető és naprakész legyen.

Az MNB a szervezet környezeti teljesítményét hitelesített „Környezetvédelmi Nyilatkozat” formájában hozza nyilvánosságra, amelyet internet honlapján hozzáférhetővé tesz.

dr. Matolcsy György

3. A Környezeti teljesítmény alakulása

3.1. KÖRNYEZETI TÉNYEZŐK ÉS HATÁSOK

Az MNB Környezeti politikájának megalapozása a jelentős környezeti tényezők azonosításával és értékelésével történt. A környezeti hatás értékelésére az Európai Unióban elterjedt, úgynevezett „ökotérképezés” módszertanával történt, a Környezeti Politika fókuszában a négy legmagasabb pontszámú elem, az energia, a levegő, a víz és a hulladék kerültek. Az MNB tevékenysége 2017-ben már nem bővült, így a korábbi években bekövetkezett létszámváltozás nem befolyásolta az épületek terhelését. A globális felmelegedés hatásaként az egyre gyakrabban bekövetkező szélsőséges időjárás próbára teszi az épületek ellátórendszereit, illetve az energia-felhasználásban többletfogyasztások jelentkeznek. A külső szabályozási környezetben 2017-ben nem történt olyan változás, amely változást eredményezett volna a jelentős környezeti tényezőkben, ezért a Környezeti Politika módosítása nem indokolt. Legközelebb 2020-ban esedékes a KÖVHIR rendszer átfogó felülvizsgálata, melynek keretén belül áttekintésre kerül a Környezeti Politika, és a következő 3 éves ciklusra megújításra kerül a Középtávú környezetvédelmi stratégia.

A környezetvédelmi teljesítményről átfogó kép a 2017. évi Környezetvédelmi nyilatkozatban rögzített, 2016. évi bázis alapján alakítható ki, figyelembe véve azt is, hogy a KÖVHIR-ben a vállalatok 3 éves ciklusra szólnak, a jelenlegi ciklus 2019 végén zárul. A 2018. évi fajlagos mutatók (R (2018)) többsége kedvezőbb a bázis értékeknél (R(2016)).

1. táblázat				
Az MNB környezeti teljesítménye összefoglalóan				
	2016 (Bázis)	2018	R (2016)*	R (2018)*
Energia (kWh)				
Villamos energia	6 661 554	7 083 776	5 637,8	5 499,7
Fűtés, melegvíz előáll. energia	4 001 967	4 037 075	3 386,9	3 134,3
Anyag felhasználás				
Papír (ív)	3 242 250	4 227 000	2 744	3 282
Csomagolóanyag (kg; pénzföldg.)	3 131	2 522	n.e.	n.e.
Hulladék (kg)				
Kommunális hulladék	164 603	189 998	139,3	147,5
Szelektív műanyag	4 947	7 090	4,2	5,5
Szelektív üveg	931	264	0,8	0,2
Szelektív, megsemmisített papír	30 962	39 386	26,2	30,6
IT berend., egyéb elektronikai hull. nem veszélyes egyéb hulladék	190	0	0,2	0,0
Veszélyes hulladék	1 270	364	1,1	0,3
Összesen	201 633	237 102	170,6	184,1
Bankjegybrikett	159 260	109 440	n.e.	n.e.
Kibocsátások				
CO ₂ (teljes kibocsátás, tonna)**	5 799	5 827	4,9	4,5
CO ₂ (energia felhasználás tonna)	4 711	4 970	4,0	3,9
Nitrogén oxid (kg)	366	312	0,3	0,2
Szilárd anyag, por (kg)	16,53	17,88	0,0	0,0
Kéndioxid (kg)	0	0,09	0,0	0,0
Víz (m³)				
Hálózati vízfogyasztás	20 943	18 753	17,7	14,6
Vízfelhasználás saját kútból	6 076	15 415	n.e.	n.e.
Biológiai sokféleség				
Zöld terület (m ² ; LOG Kp.)	11 000	11 000	n.e.	n.e.
Beépítés mértéke (LOG Kp.)	10,6	10,6	n.e.	n.e.
Fák száma (db. LOG Kp.)	164	164	n.e.	n.e.

*R: Az EMAS Rendeletben előírt fajlagos mutató, ennek vetítési alapja az érintett épületekben dolgozók éves statisztikai átlaglétszáma (2016: 1181,59 fő; 2018: 1288,02 fő).

** : Energiafelhasználáshoz és utazáshoz kapcsolódó, összes kibocsátás
n.e.: a fajlagos mutató nem értelmezhető

3.2. ENERGIAGAZDÁLKODÁS

2018 végén a villamos energia-felhasználás 6,3 %-kal magasabb volt a bázisnál. A villamosenergia-felhasználás növekedése mögött meghatározóan a klímaváltozás hatásaként tapasztalható egyre extrémebb időjárás áll. Az átlaghőmérséklet havi adatainak alakulását elemezve az tapasztalható, hogy a június, július, augusztusi átlaghőmérsékleti adatok (ezekből is különösen az augusztusi hónap adatai) jelentősen emelkedtek a bázishoz képest, ami fokozott hűtési energiafelhasználást indukált. Emellett a Logisztikai központban 2017-ben üzembe helyezésre került a biztonsági porta kibővített szárnya, amely a techno-

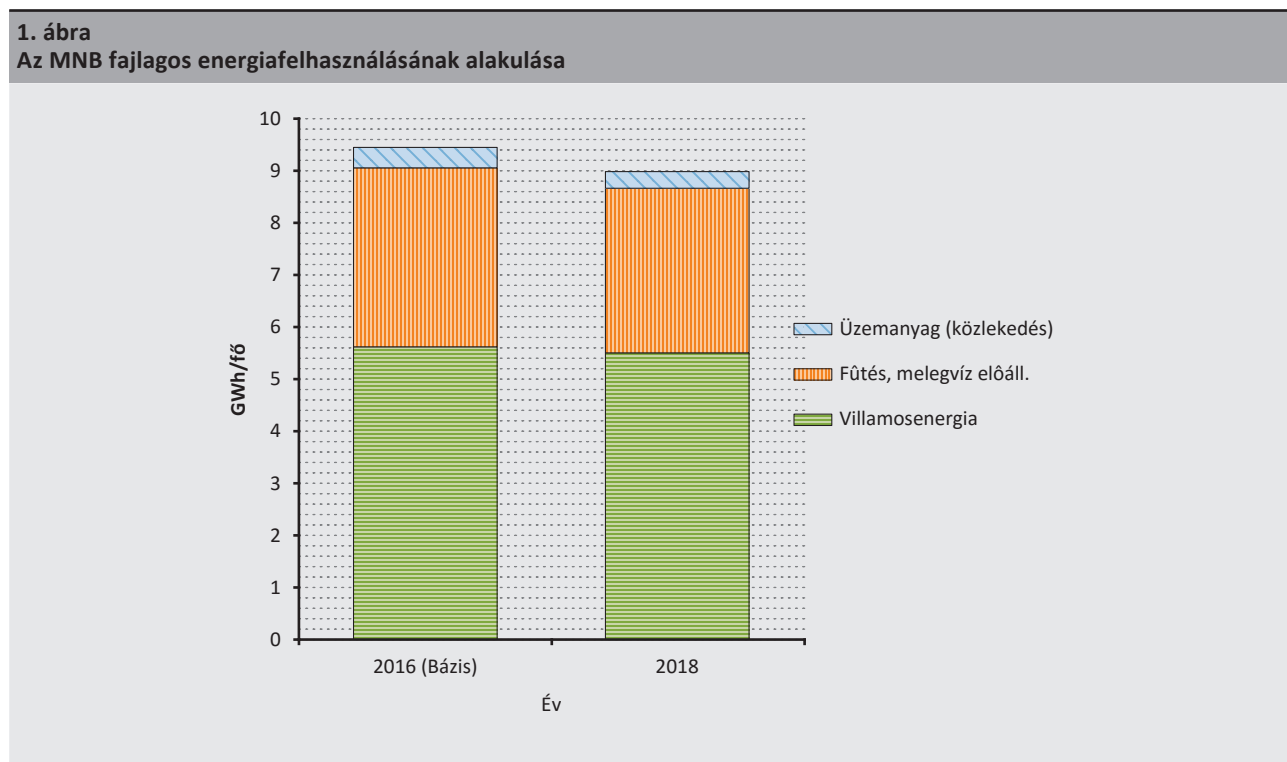
lógia mellett a komfort gépészeti rendszerek működéssel együttesen többletfogyasztást eredményezett. Ezek együttes hatásaként növekedett a villamosenergia-fogyasztás 6,3 %-kal a bázishoz képest.

2018 végén az épületekben a földgáz-, illetve távhő energia-felhasználás 0,9 %-kal volt magasabb a bázisnál.

A fűtéshez és a melegvíz-előállításához szükséges energiateljesítmény meghatározó szerepe van az időjárás alakulásának. A 2018-es esztendőben februárban és márciusban jelentősen alacsonyabb átlaghőmérsékletek mutatkoztak a korábbi évekhez képest. Alapvetően a februári és márciusi gázfogyasztás emelkedése magyarázza a bázishoz képest 0,9 %-os emelkedést.

Az energiateljesítmény legkisebb hányadát a gépjárműflotta üzemanyag felhasználása adja. Az üzemanyag felhasználás 2018-ban 6,9 %-kal volt alacsonyabb, az éves futásteljesítmény 2,2 %-os növekedése mellett. A gépjárműpark korszerűsödött, az átlagfogyasztás 9,9 %-kal csökkent.

Az összes energiateljesítmény kismértékű emelkedése mellett a fajlagos energiateljesítmény 2,9 %-kal alacsonyabb volt a 2016. évi bázisnál.

3.3. LEVEGŐVÉDELEM

A teljes széndioxid-terhelés volumene 2018-ban kismértékben növekedett ugyan, de a fajlagos mutatószám a bázishoz képest 8,1 %-kal csökkent. A teljes kibocsátáson belül az energiateljesítményhez kapcsolódó széndioxid kibocsátás növekedett, de a kiküldetések csökkenésével, illetve a gépjárműflotta korszerűsítésének eredményeképp a teljes széndioxid-terhelés a bázishoz képest csak minimális mértékben (0,5 %) növekedett.

Egyre fontosabbá válik, hogy a céges autóflokkokban előtérbe kerüljenek a fenntarthatósági kérdések, hiszen egy vállalati járműhasználó jelentősen több károsanyagot termel, mint azok, akik csak magáncélokra használják autójukat. Az MNB gépjárműpark megújítása során a beszerzési eljárások során a környezetvédelmi szempontok figyelembevételre kerülnek.

2018-ban videokonferenciával összesen 90 048 km utazást váltottunk ki, ami 19,61 tonna széndioxid-terheléssel járt volna.

3.4. VÍZGAZDÁLKODÁS

Az épületek vízfelhasználása meghatározóan a kommunális célú vízfogyasztáshoz és egyes gépészeti rendszerek működéséhez (épülethűtés, zöld felület locsolás), továbbá az épületek takarításához kapcsolódik. A kommunális vízfogyasztás korábbi években tapasztalt növekedése (amelyeket előre nem látható események /csőlyukadások/, továbbá a műszaki avuláshoz /öblítőtartályok/ kapcsolódó elfolyások okoztak) megállt. A hibák felszámolásával, továbbá a 2016. év végén a BREEAM épületminősítéshez kapcsolódóan felszerelésre került perlátorok a vízfogyasztásban megtakarítást eredményeztek.

Az ivóvíz felhasználás 2018-ban 10,5 %-kal volt alacsonyabb a bázisnál, az egy főre jutó éves vízfogyasztás közel 20 %-kal csökkent. Az utóbbi néhány évben a nyári hónapok rendkívül melegek és szárazak voltak, 2018-ban is évszázados melegrekordok dőltek meg. Ehhez kapcsolódóan a zöld felület locsolását, illetve a hűtési rendszer vizes hőcserélőinek hűtését biztosító saját kutak vízfelhasználása jelentős mértékben növekedett.

3.5. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Az MNB épületeiben keletkező összes hulladék mennyisége 2018-ban 4,3 %-kal volt alacsonyabb a bázisnál. A szelektív hulladékgyűjtés rendszerének korábbi években történt fejlesztésének eredményeként az MNB-ben keletkező teljes hulladékmennyiség 45 %-ka kerül újrahasznosításra.

Az összes hulladék mennyiségéből a kommunális hulladék mintegy 55%-ot képvisel, a kommunális hulladék egy főre jutó mennyisége napi szinten 0,6 kilogrammot tesz ki, ami az 1 kilogrammot meghaladó országos átlaghoz képest jónak mondható.

4. Célok és a programok megvalósulásának áttekintése

A Magyar Nemzeti Bank igazgatósága 2017. május 29-i ülésén a Környezetvédelmi Stratégia megvalósításához kapcsolódóan egy 15 pontból álló, 3 éves Környezetvédelmi Programot (akciótervet) fogadott el, amelynek időarányos feladatai teljesítésre kerültek.

A Környezetvédelmi Nyilatkozatban 2019 végéig elérendő, konkrét vállalásaink az alábbiak szerint valósultak meg:

- **A Magyar Nemzeti Bank Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszerét (KÖVHIR) fenntartjuk és tartalmi elemeit bővítjük.**
  - Az épületek EMAS tanúsítványait 2018-ban is megújítottuk. Kidolgoztuk a készpénzlogisztikai szállítók környezeti teljesítményértékelő mérőszám rendszerét.
  - Számszerűsítettük a magyarországi bankjegykiadó automaták üzemeltetéséhez kapcsolódó környezetterhelést.
  - A készpénzellátási lánc egészére vonatkozóan meghatározásra került az 1000 bankjegyre jutó szén-dioxid egyenérték, amely évente számszerűsítésre kerül.
- **A MNB Székház és a Logisztikai központ épületeink a BREEAM-In-Use követelményrendszer szerinti „Very Good” minősítési szintjét megerősítjük, a tanúsítványokat évente megújítjuk.**
  - A székházi épület külső homlokzatán redőnyök helyezkednek el, de a belső homlokzati területeken található irodákban hiányos, vagy nincs árnyékoló rendszer, ebben pedig 54 iroda érintett. A környezetvédelmi programban 2019 végéig 54 iroda ablak cseréje szerepelt, az összes tervezett ablakcsere 2018 végéig megtörtént.
  - A Székház és a Logisztikai központ épületeinek három fő funkciójához kapcsolódóan (irodai, kiszolgáló, pihenő) a vízfogyasztás pontosabb nyomon követése érdekében szükségesnek tartjuk az őrzésvédelmi központ, valamint az MNB Bistró külön vízmérésének kiépítését, (hideg és meleg víz külön-külön). A felmérések és a szükséges előkészítő munkákat követően a kivitelezés 2018-ban megtörtént.

➤ **A teljes energiafelhasználásunkat a 2016. évi bázishoz képest 2 %-kal csökkentjük.**

- Érzékelhető energiamegtakarítás a székházi épület felújításával érhető el. Az épületek esetében az épületgépészeti rendszerek automatizáltsága, illetve a vezérlések folyamatos finomhangolása okán tartalékok már nincsenek energiamegtakarítást már nem érhető el.

➤ **A CO₂ kibocsátásunkat a 2016. évi bázishoz képest 2 %-kal csökkentjük.**

- Érzékelhető megtakarítás az energiafelhasználás csökkenésével érhető el. A levegő védelem terén megvalósult intézkedések (videokonferencia, gépjárműflotta korszerűsítése) megtakarítása az energiafelhasználáshoz képest kisebb mértékű levegőterhelés csökkenést eredményez.

6. Hitelesítési záradék

A KÖRNYEZETVÉDELMI HITELESÍTŐ NYILATKOZATA A HITELESÍTÉSRŐL ÉS AZ ÉRVÉNYESÍTÉSRŐL

Ferjancsik Zsombor EMAS környezetvédelmi hitelesítői nyilvántartási szám: **HU-V-0006/2019**

akkreditált vagy engedélyezett a következő hatáskörben: **64**

kijelenti, hogy hitelesítette, hogy a szervezet frissített környezetvédelmi nyilatkozatában szereplő telephelyek **Magyar Nemzeti Bank** (Szabadság téri épület, Logisztikai Központ, Krisztina körüti telephely) amelynek a nyilvántartási száma: **HU-000023** teljesíti-e a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi előírását.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

- A hitelesítés és az érvényesítés végrehajtása teljességében megfelel a 1221/2009/EK rendelet előírásainak,
- a hitelesítés és az érvényesítés eredménye megerősíti, hogy semmi nem utal arra, hogy a szervezet ne teljesítené a környezettel kapcsolatos hatályos jogi előírásokat,
- a telephelyek frissített környezetvédelmi nyilatkozatának adatai és információi megbízható, hiteles és helyes képet adnak telephelyek összes tevékenységéről, a frissített környezetvédelmi nyilatkozatban meghatározott alkalmazási körön belül.

Ezen okmány nem egyenértékű az EMAS keretében való nyilvántartásba vétellel. Az EMAS keretében történő nyilvántartásba vételt kizárólag a(z) 1221/2009/EK rendelet szerint illetékes testületek végezhetnek. Ezen okmány nem használható fel önálló nyilvános közleményként.

Kelt: Budapest, 2019.09.16.

Ferjancsik Zsombor